

تجزیه و تحلیل عوامل تأثیرگذار بر پذیرش سیستم‌های پشتیبان تصمیم‌گیری توسط مدیران حسابداری

علی تقوی مقدم^۱ و فاطمه بزرگی^۲

^۱ گروه حسابداری، واحد بجنورد، دانشگاه آزاد اسلامی، بجنورد، ایران ataghavi94@yahoo.com

^۲ گروه حسابداری، دانشگاه غیرانتفاعی فردوس مشهد، bozorgi.f95@yahoo.com

چکیده

سیستم‌های خبره همواره در بسیاری از زمینه‌ها مورد توجه شدید به منظور کمک به تصمیم‌گیری واقع شده است. سیستم‌های خبره زیادی به منظور کمک به تصمیم‌گیری در زمینه مالی و حسابداری ارایه شده است که مدیران حسابداری را قادر می‌سازد در برنامه ریزی و ارزیابی عملکرد بهتری داشته باشند. اما با این حال، بسیاری از مدیران حسابداری هنوز تمایلی به استفاده از این سیستم‌ها ندارند. در این تحقیق ما به بررسی این مسأله پرداخته و عوامل موثر بر استفاده از سیستم‌های خبره در زمینه مالی و حسابداری از طریق مدیران حسابداری را مورد بررسی قرار می‌دهیم. برای این منظور روش حلی مبتنی بر نظریه منسجم پذیرش و استفاده از فناوری ارایه کرده و عوامل موثر بر استفاده از سیستم‌های خبره در زمینه حسابداری و مالی شناسایی کرده و به کارگیری مدل ارایه شده بر روی یک مجموعه از مدیران حسابداری آن را ارزیابی می‌کنیم.

واژه‌های کلیدی

سیستم‌های پشتیبان تصمیم‌گیری، نظریه اغتشاش نوآوری، نظریه منسجم پذیرش و استفاده از فناوری و پذیرش سیستم‌های خبره

مقدمه

سیستم‌های پشتیبان تصمیم‌گیری^۱ برای ۳۵ سال است که متعهد به ارایه راه حل‌های مفیدی برای مسائل غیرساختاریافته^۲ و نیمه ساختار یافته^۳ در سیستم‌های مختلف شده اند. هدف اصلی سیستم‌های پشتیبان تصمیم‌گیری ارایه ابزارهایی برای کاربر است که فرایند تصمیم‌گیری وی را با دادن اطلاعات بیشتر بهبود دهد [۱]. با این وجود بر خلاف گسترش‌هایی که در زمینه سیستم‌های پشتیبان تصمیم‌گیری رخ داده است، افزایش استفاده از این ابزارها نسبتاً کم می‌باشد. سیستم‌های پشتیبان تصمیم‌گیری به طور قابل ملاحظه‌ای در زمینه‌های مدیریتی شرکتی از قبیل بازاریابی و لجستیک^۴ و به طور کمی در زمینه‌های غیر شرکتی^۵ از قبیل

حسابداری مورد استفاده قرار می‌گیرند. با وجود این که تحقیقاتی در زمینه پذیرش سیستم‌های پشتیبان تصمیم‌گیری در زمینه‌های از قبیل کشاورزی و بازاریابی صورت گرفته شده است، اما در زمینه پذیرش سیستم‌های پشتیبان تصمیم‌گیری در زمینه مدیریت و حسابداری تاکنون صورت گرفته نشده است در حالی که سیستم‌های پشتیبان تصمیم‌گیری حسابداری پتانسیل بالایی به منظور بهبود در بهبود کیفیت محصولات، مدیریت حساب‌ها، مدیریت مشتریان و درجه بندی مشتریان، محاسبات قیمت تمام شده و مدیریت شکایات، دارند. سیستم‌های پشتیبان تصمیم‌گیری حسابداری مبتنی بر دانش می‌باشند که شامل توانایی اجرای استنتاج دانش بر اساس دانش یا تجربه قبلی می‌باشند [۲، ۳].

سیستم‌های پشتیبان تصمیم‌گیری حسابداری از دهه ۱۹۹۰ ارایه شدند. با این حال اغلب این سیستم‌های پشتیبان تصمیم‌گیری نتوانسته‌اند از مرحله آزمایشی خارج شده و اکثراً تنها توسط ایجاد کننده مورد قبول واقع شده است. اگرچه برخی از مطالعات سودمندی سیستم‌های پشتیبان تصمیم‌گیری توسط متخصصان حسابداری را اذعان کرده‌اند، اما این تعداد بسیار اندک می‌باشد. بنابراین شناسایی فاکتورهایی که بر پذیرش این سیستم‌ها توسط حسابداران تأثیر می‌گذارند و راحت کردن استفاده از آنها ارایه تصمیمات به مدیریت را بهبود می‌بخشد، بسیار حائز اهمیت می‌باشد [۴].

نقطه شروع در کشف دلایل استفاده کم از سیستم‌های پشتیبان تصمیم‌گیری حسابداری، پذیرش فناوری اطلاعات توسط کاربر می‌باشد.

یک مجموعه از سیستم‌های پشتیبان تصمیم‌گیری در زمینه مدیریت و حسابداری در سال ۲۰۰۲ به عنوان جزئی از گزارش نیروی اجرای سیستم پشتیبان تصمیم‌گیری الکترونیک ملی^۶ ایجاد گردید. این مجموعه شامل ۳۵ سیستم پشتیبان تصمیم‌گیری که یا در حال استفاده بودند و یا در حال پیشرفت، بود. بنابراین این گزارش اکنون بدون اعتبار بوده و مصرف آن گذشته است چرا که وضعیت سیستم‌های پشتیبان تصمیم‌گیری موجود در گزارش نیروی

^۱ Decision support systems (DSS)

^۲ unstructured

^۳ semi-structured

^۴ logistics

^۵ non-corporate

^۶ National Electronic Decision Support Taskforce (NEDST)